

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-11-06
Besvaras senast
2024-11-20

Till utbildningsminister Johan Pehrson (L)

2024/25:180 Regeringens arbete för att stärka studenters ekonomi och motverka skuldökningen

För fjärde året i rad presenterar SSCO Stockholms studentbudget. De redogör för hur situationen ser ut för en genomsnittlig student i Stockholm och vad denna har att förhålla sig till ekonomiskt. Enligt deras beräkningar går en student i Stockholm 2024 minus med 4 585 kronor i månaden. Deras slutsats är därmed att en student i Stockholm inte kan täcka nödvändiga utgifter enbart med hjälp av studiemedel. För att ha råd måste studenter antingen arbeta vid sidan av studierna, låna pengar, använda eventuella besparingar eller hitta alternativa lösningar för att finansiera sina levnadskostnader under studietiden. Alternativet är att dra ned på mindre akuta utgifter som exempelvis hälsosamma livsmedel eller tandvård. I SSCO:s undersökning framgår det att många studenter upplever sin ekonomiska situation som ansträngd och att många lever inom små marginaler. Mer än hälften av de tillfrågade studenterna uppgav att de känner sig stressade över sin ekonomi, och när studier av ekonomiska skäl inte tillåts vara en heltidssysselsättning ökar risken för psykisk ohälsa.

Återigen kan man konstatera att studiemedlet inte är anpassat för de förutsättningar studenter i Stockholm har. Denna ekonomiska kris som studenterna i Stockholm beskriver kan dock ses över hela landet. Det är inte unikt för Stockholm. Att studiemedlet årligen justerats upp för att täcka kostnadsökningarna är positivt, men det är inte tillräckligt för att lösa den ekonomiska situationen för studenter. För att i praktiken kunna betrakta högre utbildning som en heltidssysselsättning behöver studiemedlet, och då särskilt bidragsdelen, därför också höjas.

Under alliansregeringen höjdes påminnelseavgifterna för sent inbetalade fakturor till CSN från 200 kronor till 450 kronor. Vänsterpartiet vill se ett mer aktivt arbete mot att människor hamnar i skuldproblematik och föreslog 2020 att anslaget till CSN skulle höjas med 300 miljoner kronor i jämförelse med regeringen för att återigen kunna sänka påminnelseavgifterna. Det är fortfarande aktuellt i dag särskilt nu när fler låntagare riskerar att hamna hos Kronofogden. CSN-skulder som skickas in till Kronofogden för indrivning ökar. Redan i augusti i år var summan på inskickade skulder runt 900 miljoner kronor, och Kronofogden spår att vi går mot ett rekordår 2024. Enligt Davor Vuleta, privatekonomisk talesperson på Kronofogden, speglar det den ansträngda ekonomiska situation som många låntagare just nu har. CSN menar

att skuldökningen delvis kan förklaras av att fler personer har studielån i dag jämfört med tidigare.

Det är bra att CSN arbetar på så sätt att det görs en hel del insatser proaktivt, som att ringa upp unga låntagare och skicka sms för att undvika att de hamnar där. De försöker fånga upp våra kunder och hjälpas åt. Men den högre påminnelseavgiften kan spela en roll i skuldökningen, vilket även CSN konstaterar.

Med anledning av vad som ovan anförts vill jag fråga utbildningsminister Johan Pehrson:

1. Anser ministern att det är ett problem att så många med studieskulder hamnar hos Kronofogden?
2. Vilka åtgärder avser ministern och regeringen att vidta för att skapa ekonomiska lättnader för studenter, och kan en höjning av bidragsdelen i studiemedlet vara en sådan åtgärd?
3. Avser ministern att, inom sitt ansvarsområde, vidta åtgärder för att motverka att människor hamnar hos Kronofogden?
4. Avser ministern och regeringen att sänka CSN:s påminnelseavgift?

.....

Nadja Awad (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch